

STATUTUL UNITĂȚII ADMINISTRATIV TERITORIALE COMUNASÂNTANDREI

I. DISPOZITII GENERALE

Art.1. (1) În conformitate cu prevederile art. 104 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57 / 2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 555 din 05.07.2019: „*consiliul local, aprobă statutul unității administrativ-teritoriale prin hotărâre care se poate modifica și completa, în funcție de modificările apărute la nivelul elementelor specifice ale acestora*”.

(2) Comuna Sântandrei, ca unitate administrativ - teritorială a județului Bihor, este persoană juridică de drept public cu deplină capacitate juridică, care posedă un patrimoniu și are inițiativa în tot ceea ce privește administrarea intereselor publice locale, exercitându-și autoritatea, în condițiile legii pe teritoriul delimitat prin lege.

(3) Comuna Sântandrei poate intra în raporturi juridice cu alte autorități sau instituții publice, cu persoane juridice române sau străine, indiferent de natura acestora, precum și cu persoane fizice, în condițiile legii.

Art.2. (1) Organizarea, funcționarea, competențele și atribuțiile, precum și gestionarea resurselor care, potrivit legii, aparțin comunei Sântandrei, județul Bihor, se supun principiilor autonomiei locale, descentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit, cooperării, responsabilității și constrângerii bugetare.

(2) Aplicarea principiilor prevăzute la alin. (1) nu pot aduce atingere caracterului de stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil al României.

Art.3. (1) Prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona, în numele și în interesul colectivităților locale la nivelul cărora sunt alese, treburile publice, în condițiile legii.

(2) Acest drept se exercită de către Consiliul Local al Comunei Sântandrei și Primarul Comunei Sântandrei.

Art.4. (1) Competențele și atribuțiile autorităților administrației publice locale se stabilesc numai prin lege.

(2) Autonomia locală conferă autorităților administrației publice locale dreptul ca, în limitele legii, să aibă inițiative în toate domeniile, cu excepția celor care sunt date în mod expres în competența altor autorități publice.

(3) În relațiile dintre autoritățile administrației publice locale și Consiliul Județean Bihor, pe de o parte, precum și între Consiliul Local al Comunei Sântandrei și Primarul Comunei Sântandrei, pe de altă parte, nu există raporturi de subordonare.

Art.5. (1) Comuna Sântandrei este unitatea administrativ-teritorială a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenența politică, de avere, de origine socială, de locul nașterii sau de satul în care locuiesc.

(2) Pe teritoriul comunei Sântandrei își poate stabili domiciliul sau reședința orice persoană sau familie care îndeplinește condițiile prevăzute de Constituția României și de legile țării.

(3) Calitatea de cetățean al comunei Sântandrei se dobândește, se păstrează sau se pierde în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.

II. AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Art.6. (1) Autoritățile administrației publice prin care se realizează autonomia locală în Comuna Sântandrei, sunt Consiliul Local ca autoritate deliberativă și Primarul, ca autoritate executivă.

(2) Consiliul local este compus din consilieri aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat în condițiile stabilite de legea privind alegerile locale.

(3) Consiliul local și primarul funcționează ca autorități ale administrației publice locale și rezolvă treburile publice din comuna Sântandrei, în condițiile legii.

(4) Sediul Consiliului Local și al Primăriei Comunei Sântandrei este localitatea Sântandrei, nr. 452.

(5) Comuna Sântandrei are în componență satele Sântandrei și Palota, satul Sântandrei fiind și localitatea de reședință.

(6) Autoritatea Consiliului local și a Primarului comunei Sântandrei se exercită numai pe teritoriul comunei Sântandrei.

(7) Actele autorităților publice locale care se emit în exercitarea atribuțiilor, competențelor și responsabilităților pe care le au la nivelul unității administrativ – teritoriale trebuie să respecte Constituția României și legile țării.

(8) Locuitorii comunei Sântandrei, se supun legislației în vigoare a României, precum și actelor și documentelor cu caracter normativ, emise sau adoptate de autoritățile publice locale, respectiv, dispozițiilor Primarului Comunei Sântandrei și hotărârilor Consiliului Local Sântandrei.

(9) Autoritățile publice locale sprijină menținerea și întărirea legăturilor comunității cu toții fii ei care trăiesc și muncesc în alte localități din țară sau din străinătate și care contribuie la promovarea valorilor locale și naționale, la integrarea europeană și la schimbul internațional de valori.

III. ÎNTINDEREA ȘI DELIMITAREA TERITORIULUI COMUNEI SÂNTANDREI

Art.7. (1) Comuna Sântandrei este așezată în partea de Vest a Județului Bihor, la o distanță de aproximativ 7 km de municipiul Oradea. În partea estică și sud – estică este delimitată de orașul Oradea, în sud de comuna Nojorid, în vest de comuna Girișu de Criș, iar în nord de comuna Borș. Are o suprafață de 2635 ha, din care în intravilan 1195 ha și în extravilan 1440 ha. Administrativ, are în componența sa localitățile Sântandrei, satul de reședință și Palota, aflat la o distanță de 2 km vest. Satul Sântandrei este așezat pe pârâul Peța, afluent al Crișului Repede. Localitatea este străbătută de drumul județean.

(2) Limitele teritoriului administrativ al comunei Sântandrei sunt cele stabilite prin legile țării iar modificarea lor nu se poate realiza decât dacă este aprobată prin referendum local organizat în condițiile legii.

(3) Delimitarea intravilanului satelor, evidența proprietăților și a folosinței terenurilor, disciplina și modul de amplasare a construcțiilor se stabilesc prin Planul Urbanistic General și Regulamentul local de urbanism, cadastrul general și celelalte documente sau forme de evidență stabilite prin lege, întocmite prin grija compartimentelor de specialitate și aprobate de către autoritățile publice locale potrivit competențelor legale.

(4) Potrivit prevederilor Legii 351 / 2001 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea a IV-a "Rețeaua de localități", Sântandrei este localitate de rangul IV, iar localitatea Palota este de rangul V.

IV. EVOLUȚIA ISTORICĂ, DATE DEMOGRAFICE, POPULAȚIE

Art.8. Prima atestare documentară a localității Sântandrei apare menționată în anul 1291, sub numele "*Sanctus Andreas*", în socotelile de dijmă ale Episcopiei Romano – Catolice de Oradea, locuitorii de aici având obligația de a presta o uncie de grâu oferită episcopului.

În ceea ce privește elucidarea problemei legate de stabilirea etniei vechilor locuitori ai satului, pe baza analizei întreprinse asupra toponomiei, hidronimiei și onomasticii locale, lingvistul Nicolae Drăgan afirmă că populația de aici a fost română, contrazicând opiniile istoricilor maghiari care susțin că triburile maghiare au întâlnit pe aceste meleaguri fie cazari, fie bulgari, fie slavi, numai români nu.

Numele "*Sântandrei*" a fost atribuit satului după hramul vechii biserici edificată de noii stăpâni din localitate pe locul în care se găsește astăzi moara de apă. De Sântandrei țineau și cătunele Iclod și Ioșia, cele trei alcătuind laolaltă o singură moșie.

În anul 1329, un preot local, Petru din „*Sant Andreas*”, duhovnicul doamnei Ecaterina, soția comitelui de Saxa, este amintit ca martor în testamentul încheiat de către aceasta la locul de adevărire al Capitelului din Oradea.

În registrul dijmelor papale din anul 1336, este nominalizat un alt preot, Mihail din "*Villa Sancti Andreae*" care a achitat suma de 11 groși.

Într-un document din anul 1370, localitatea este amintită cu numele schimbat de "*Zenthandras*", iar de – a lungul veacurilor următoare toponomia satului va mai cunoaște modificări în scriptele oficiale.

După cum oglindesc documentele secolului al XIV – lea, structura proprietății satului a fost una mixtă, o parte a fost posesiune nobiliară, iar cealaltă parte a Prepoziturii Mici a Episcopiei Romano – Catolice. Noii stăpâni, mai apropiați de posesiunile lor și mai pretențioși la plata dijmelor, i-au nemulțumit pe iobagii de pe domeniile lor, iar în anul 1393 aceștia se răscoală.

În anul 1557, regina Isabella donează întregul Sântandrei lui Szimaz Peter, de la a cărui văduvă va fi preluat în anul 1566 de către Bekes Gaspar trezorierul principelui Transilvaniei, Ion Sigismund. Satul va mai fi pomenit în registrele Cămarii Regale de colectare a dijmelor din anii 1588 și 1598.

După căderea cetății Oradea în mâinile turcilor, în 1660, noii stăpâni au fost interesați să mențină potențialul economic la zonei prin asigurarea unui nivel ridicat al dărilor. După alungarea turcilor, în anul 1692, conscriptorii austrieci înregistrează satul în rândurile așezărilor „*pustiite și părăsite de atât de multă vreme încât numai numele le – a rămas*”.

Conscrierea urbarială din anul 1712 confirmă faptul că în cele 16 sate din jurul Oradiei, printre care și Sântandreiul, nu numai că a crescut populația, dar și că este majoritar românească, astfel în anul 1715 existau în Sântandrei 167 români, 42 unguri și 22 nemți, iar peste cinci ani numărul caselor au sporit la 442, locuite de 913 români, 27 unguri și 32 nemți.

La pragul dintre secolele XIX – XX, Revoluția de la 1848 – 1849 din Transilvania a pus pe ordinea zilei probleme sociale și naționale importante, precum desființarea iobăgiei, asigurarea liberei dezvoltări a relațiilor capitaliste și eliberarea națională a românilor. Satul Sântandrei a beneficiat de aceste prevederi, sunt menționați documentar un număr de 116 locuitori care au fost eliberați din iobăgie.

Țăranii eliberați din iobăgie pot acum să obțină mai multe produse pe care să le valorifice pe piață, în special locuitorii din Sântandrei, avantați de distanța mică ce – i despărțea de Oradea. Astfel într-un document din anul 1886 se specifică: „*Sântandrei comună mică, la confluența Crișului Repede cu a Peței, la vest de Oradea, cu un număr de 986 locuitori - agricultori, care împletesc multe coșuri de nuiele și care poartă la Oradea mai multe păsări și animale mici. Pe Peța există o moară de apă cu stăvilă, care aduce mare venit*”. În același an, satul este racordat telefonic cu Oradea, este arondat poștal oficiului din Tărian și haltei Ioșia în privința accesului la transportul pe calea ferată.

În anul 1907, numele satului va fi modificat în forma „*Biharszentandras*”, pentru a se deosebi de cele 14 comune cu nume identic din cuprinsul Ungariei.

În anul 1910, prin concurs, sunt atribuite lucrările de construcție a clădirii primăriei, a cărciumii comunale, precum și a topitoriei de cânepă de pe pârâul Peța.

În septembrie 1911, se organizează concurs pentru construirea unei școli cu două săli de clasă și locuință pentru învățători, lucrare care va fi gata până la sfârșitul anului 1912.

În preajma primului război mondial în rândul populației satului domnea o accentuată stratificare socială. Majoritatea o formau țăranii săraci, semiproletari și proletari. Această stare de lucruri a fost dublată de accentuarea asupririi naționale a populației românești, majoritari în localitate.

Comuna Sântandrei are în prezent o populație de 6354 locuitori din care 3106 bărbați (48,88 %) și 3248 femei (51,12 %).

Structura populației pe grupe de vârstă:

- 0 - 18 ani = 1438

- 18 - 60 ani = 3930

- peste 60 ani = 986

În funcție de ocupație, populația comunei în evidență la recensământul populației din anul 2011, se prezintă astfel:

- Industrie - 381 locuitori

- Administrație și servicii - 268 locuitori

- Preșcolari, elevi, studenți – 661 locuitori

- Pensionari – 1045 locuitori

- Șomeri (cu indemnizație fără indemnizație) – 174 locuitori

- Asistați sociali – 80 locuitori

- Agricultură – 188 locuitori

- Plecați la muncă în străinătate – 62 locuitori

Continuă procesul de îmbătrânire a populației.

V. CĂILE DE COMUNICAȚII EXISTENTE ȘI CATEGORIA ACESTORA

Art.9. (1) Căile de comunicații rutiere sunt reprezentate de DJ 797 pe o lungime de 7 km.

Referitor la transportul de persoane pe raza comunei realizat pe DJ 797, la momentul acesta nu există un serviciu de transport local, el realizându-se printr-o firmă privată pe traseul Oradea – Sântandrei – Palota, fiind în discuție un transport la nivel metropolitan.

(2) Infrastructura rutieră

Trama stradală a comunei este de 42.819 ml, conținând 122 de străzi (117 străzi în localitatea Sântandrei și 5 străzi în localitatea Palota), din care: 10.712 ml sunt asfaltate, 29.227 mp pietruite și 2.880 ml pământ.

De asemenea există două drumuri comunale: DC 75 – 1400 ml, asfaltat și DC Weiss – 1.800 ml, din pământ.

La finele anului 2018 s-a realizat Drumul expres Sântandrei – Oradea având o lungime de 1.560 ml, asfaltat.

VI. DATE PRIVITOARE LA PRINCIPALELE INSTITUȚII DIN DOMENIUL EDUCAȚIEI, CULTURII, SĂNĂTĂȚII, ASISTENȚEI SOCIALE ȘI ALTELE ASEMENEA

Art.10. (1) Învățământul de pe raza comunei Sântandrei se realizează prin:

- Școala Gimnazială nr. 1 Sântandrei, nivel primar și gimnazial;
- Grădinița cu program prelungit nr.1 Sântandrei, nivel preșcolar,
- Grădinița cu program normal nr. 2 Sântandrei nivel preșcolar;

Nu există elevi neșcolarizați.

În anul școlar 2018 – 2019, un număr de 448 copii au frecventat învățământul de nivel preșcolar, primar și gimnazial.

În unitățile de învățământ din comună în anul școlar 2018 – 2019, au profesat 33 de cadre didactice:

- 8 educatori calificați, titulari;
- 8 învățători calificați, titulari;
- 15 profesori calificați, titulari;
- 2 profesori calificați, suplinitori.

De asemenea, sunt 3 persoane personal auxiliar și 8 persoane personal nedidactic.

Școlile comunei dispun de dotările necesare desfășurării unui act didactic de calitate (cabine școlare, laboratoare, biblioteci, terenuri de sport, acces sală de sport, computere cu acces la Internet). Școala din Sântandrei beneficiază de încălzire centrală, echipament sportiv, sală de sport, cabinet de informatică, laboratoare, C.D.I., bibliotecă.

În comuna Sântandrei la nivel antepreșcolar s-a înființat Creșa din localitatea Sântandrei, instituție fără personalitate juridică sub autoritatea Consiliului Local Sântandrei.

În anul școlar 2018 – 2019 la Creșa Sântandrei, figurează următoarele posturi:

- 1 post Șef Centru;
- 6 educatori – puericultor;
- 6 îngrijitori;
- 1 post administrator.

În anul școlar 2018 – 2019 un număr de 45 copii au fost înscriși și au frecventat creșa.

(2) Comuna are două așezăminte culturale: Căminul cultural Sântandrei și Căminul cultural Palota.

(3) În domeniul ocrotirii sănătății, comunitatea dispune de 2 cabinete de medicină umană care-și desfășoară activitatea în cele 2 sate, Centrul de Permanență Sântandrei și 2 cabinete stomatologice private care își desfășoară activitatea în localitatea Sântandrei.

În localitatea Sântandrei există și un cabinet de medicină veterinară.

În localitatea Sântandrei funcționează patru farmacii.

(4) În comună funcționează 5 parohii, de cult ortodox, greco-catolic, catolic, o biserică penticostală și una baptistă:

- Biserica ortodoxă română din Sântandrei – biserica veche;
- Biserica ortodoxă română din Sântandrei – biserica nouă;
- Biserica ortodoxă română din Palota;
- Biserica greco-catolică din Sântandrei;
- Biserica romano- catolică din Palota;
- Biserica penticostală din Sântandrei;
- Biserica baptistă din Sântandrei.

(5) Pe raza comunei există obiective aflate pe lista monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice care trebuiesc exploatate și administrate conform prevederilor Legii nr. 422 / 2001.

Acestea sunt:

- Biserica romano- catolică Palota, atestata documentar din 1829;
- Biserica greco-catolică Sântandrei, atestată documentar în 1781;
- Biserica ortodoxă română din Sântandrei – biserica veche, atestată documentar în 1923.

(6) Alte servicii pentru deservirea populației sunt asigurate prin: o agenție poștală, punct de lucru firmă distribuție gaz, un post de poliție, o bibliotecă comunala[, magazine comerciale, cimitir comunal în fiecare din cele două sate aparținătoare.

(7) Pentru susținerea activităților sportive, o sală de sport și un teren de sport, parcuri cu dotări de locuri de joacă pentru copii.

(8) Zilele Comunei Sântandrei s-au stabilit sâmbătă și duminică în jurul datei de 9 septembrie.

(9) În localitatea Palota se ține în fiecare an în duminica cea mai aproape de 13 iunie (ziua Sfântului Anton de Padova) Sărbătoarea Kirchweih.

VII. PRINCIPALELE FUNCȚIUNI ECONOMICE, CAPACITĂȚI DE PRODUCȚIE DIVERSIFICATE DIN SECTORUL SECUNDAR ȘI TERȚIAR, PRECUM ȘI DIN AGRICULTURĂ

Art.11. (1) Autoritățile administrației publice locale încurajează și susțin, prin măsuri ce țin de competența lor, dezvoltarea și modernizarea agriculturii, a serviciilor și comerțului, a tuturor activităților economice care aduc beneficii familiilor, agenților economici și comunității. Ele asigură egalitate de șanse, tratament nediscriminatoriu pentru toți întreprinzătorii care îndeplinesc condițiile legale și normele U.E. de a investi și a desfășura activități economice în comuna Sântandrei.

(2) Activitățile economice au următorul profil: comerț, agricultură și creșterea animalelor, tâmplărie P.V.C. și lemn, panificație, prestări servicii, confecționări corpuri metalice ușoare, asamblare piese mașini mici, confecționări mase plastice.

Pe raza comunei funcționează 182 agenți economici, a căror structură este următoarea:

a) Structura agenților economici- după modul de organizare:

- S.A.- 3; S.R.L.- 170; -P.F.A.- 5; -I.I.- 2; Societăți agricole – 2.

b) Structura agenților economici- după tipul de proprietate:

- De stat:-

- Private:-182

c) Structura agenților economici- după domeniul de activitate:

- agricultură: 14;

- industrie: 28;

- construcții: 27;

- servicii: 53;

- transport: 30;

- comerciale: 27;

- asigurări: 2;

- asociații non profit: 1.

(3) Preocuparea locuitorilor este, încă din cele mai vechi timpuri, agricultura, respectiv cultura plantelor, îndeosebi cereale și creșterea animalelor. Aceste preocupări au constituit baza veniturilor materiale ale locuitorilor.

Există persoane juridice care își desfășoară activitatea în domeniul creșterii animalelor pe teritoriul localității.

Veniturile obținute din agricultură la nivelul locuitorilor comunei sunt relativ mici. Creșterea animalelor începe să fie o activitate din ce în ce mai redusă având în vedere intrarea comunei în Zona Metropolitană Oradea.

Fondul funciar este reprezentat în comuna Sântandrei de o suprafață totală de 2635 ha, din care:

a) teren extravilan= 1440 ha;

b) teren intravilan= 1195 ha.

După categoria de folosință, terenurile agricole de pe raza comunei se clasifică astfel :

a) teren arabil = 2014 ha;

b) pășuni =..... ha;

c) fânețe =.....ha;

d) livezi = nu este cazul

e) păduri și tufișuri =.....ha;

f) alte terenuri = 327 ha;

g) teren construcții = 294 ha;

Primăria nu are în administrație suprafața de teren izlazuri și pășuni.

VIII. SERVICIILE PUBLICE DE INTERES LOCAL

Art.12. (1) Serviciile publice locale reprezintă acele activități și prestații pe care autoritățile publice locale sau instituțiile publice de interes local le desfășoară sau le oferă cetățenilor în scopul satisfacerii nevoilor lor. Principalele servicii necesare a fi prestate la nivelul comunei Sântandrei sunt cele prevăzute de art. 129 alin. (2) lit. d) și ale alin. (7) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57 / 2019.

(2) Pentru prestarea serviciilor care nu intră în sfera de competență a instituțiilor publice specializate, Consiliului Local din Comuna Sântandrei are obligația de a stabili prestarea acestora în sarcina compartimentelor specializate ale primăriei sau de a înființa servicii publice de sine stătătoare.

(3) Înființarea, organizarea, funcționarea, gestionarea și finanțarea serviciilor de utilitate publică locală se reglementează prin hotărâri ale consiliului local, cu respectarea legislației în vigoare.

(4) Comuna dispune de următoarele utilități:

a) Serviciul de furnizare apă și canalizare - epurare

Serviciul de furnizare apă, canalizare – epurare și canal pluvial al comunei Sântandrei se realizează prin S.C. Compania de Apă S. A Oradea, ca și serviciu delegat, în baza Contractului de delegare nr. 1 / 19666 din 11.09.2009

Gradul de acces al populației la serviciul public de alimentare cu apă este realizat în proporție de 80%, iar numărul de locuitori cu acces la serviciul public de alimentare cu apă prin bransament individual este de 5000 locuitori, rețeaua de transport și distribuție a apei potabile a comunei având o vechime medie mai mică de 10 ani, cu o lungime totală de 41,365 km.

Gradul de acces al populației la serviciul de canalizare – epurare este realizat în proporție de 71%, iar numărul de locuitori cu acces la serviciul public de canalizare prin bransament individual este de 4.497 locuitori, rețeaua de canalizare a comunei având o vechime medie de 2 ani, cu o lungime totală de 20,545 km.

b)Alimentare cu gaze naturale a fost pusă în funcțiune începând din anul 2001.

(2) Comuna este traversată de rețeaua – medie de presiune transport gaze naturale, aparținând rețelei de distribuție gaze naturale S.C. Gaz – Vest S.A.

Rețeaua de gaz metan străbate localitatea Sântandrei pe o lungime de 47,7 km, iar satul Palota pe o lungime de 5,7 km, lungimea rețelei pe teritoriul comunei Sântandrei având un total de 53,4727 km, iar în prezent avem 2378 gospodării și instituții sunt racordate la rețeaua de gaze naturale. Stația de regularizare se află în localitatea Sântandrei.

c)Rețeaua de telefonie digitală comunei, care a fost pusă în funcțiune în anul 1987, are un număr de 727 abonați.

d) Rețeaua de electricitate

Comuna este traversată de rețeaua de distribuție a energiei electrice, de joasă și de medie tensiune având în componență 3 km de medie tensiune, din care 2,2 km montaj aerian și 800 ml montaj subteran, respectiv 36 km rețea de joasă tensiune, în montaj aerian, 4 puncte de transformare, care alimentează consumatorii casnici și publici prin bransamente individuale; rețeaua de iluminat public de 36 km care urmează traseul străzilor comunei; distribuitor fiind SDEE Transilvania Nord, Sucursala Oradea.

e)Colectarea și recuperarea deșeurilor se realizează de către S.C. Compania Reosal S.A., în baza contractului de delegare a gestiunii Serviciului de salubritate nr. 339/2009 încheiat între S.C. Compania Reosal SA și Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Reosal pe seama comunelor asociate, respectiv a comunei Sântandrei, fiind încheiate contracte individuale pe fiecare gospodărie, instituții și alți utilizatori, respectiv, în prezent 2162 contracte.

(5) Agenții economici, instituțiile și cetățenii din comuna Sântandrei sunt consultați de către autoritățile publice locale în legătură cu actele de autoritate ce urmează a fi adoptate pe linia înființării, gestionării, funcționării și finanțării instituțiilor și serviciilor publice de interes local pe care au obligația de a le respecta și aplica în funcție de nevoile și condițiile specifice.

(6) În subordinea Consiliului Local Sântandrei, funcționează S.C. Administrația Domeniului Public Sântandrei S.R.L., având obiectul principal de activitate: “activități de întreținere peisagistică”.

IX. PATRIMONIUL PUBLIC ȘI PRIVAT AL COMUNEI SÂNTANDREI

Art.13. Patrimoniul comunei este alcătuit din bunurile mobile și imobile aflate în proprietatea publică și în proprietatea privată ale acesteia, precum și obligațiile cu caracter patrimonial.

Art.14. (1) Domeniul public al comunei Sântandrei este alcătuit din bunurile prevăzute în anexa nr. 4 la Codul administrativ, precum și din alte bunuri de uz sau de interes public local, declarate ca atare prin hotărâre a consiliului local, dacă nu sunt declarate prin lege ca fiind bunuri de uz sau de interes public național ori județean.

(2) Bunurile care aparțin comunei sunt supuse inventarierii anuale.

(3) Inventarul bunurilor din domeniul public al unității administrativ-teritoriale comuna Sântandrei se constituie în Anexa nr. 1 la statut, care s-a actualizat:

a) Prin Hotărârea Guvernului nr. 970 / 2002 privind atestarea domeniului public al județului Bihor, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Bihor și a Hotărârii Guvernului nr. 630 / 2011 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 970 / 2002 privind atestarea domeniului public al județului Bihor, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din județul Bihor, publicată M.O. nr. 545 bis / 2011,

b) Prin însușirea inventarului actualizat al bunurilor care aparțin domeniului public și privat al comunei Sântandrei la sfârșitul anului 2018, aprobat prin HCL Sântandrei nr. 10 din 26.02.2019.

(4) De la intrarea în vigoare a Codului administrativ, inventarierea bunurilor din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale se va face în conformitate cu prevederile art. 289 din O.U.G. nr. 57/2019.

Art.15. (1) Domeniul privat al comunei Sântandrei este alcătuit din bunuri mobile și imobile, altele decât cele din domeniul public, intrate în proprietate prin modalități prevăzute de lege. Bunurile ce fac parte din domeniul privat sunt supuse dispozițiilor de drept comun, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) De la intrarea în vigoare a Codului administrativ, inventarierea bunurilor din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale se va face în conformitate cu prevederile art. 357 din O.U.G. nr. 57/2019.

Art.16. Acceptarea donațiilor și a legatelor făcute către unitățile administrativ-teritoriale se aprobă prin:

a) hotărâre a consiliului local al comunei pentru donațiile și legatele de bunuri imobile;

b) hotărâre a consiliului local al comunei pentru donațiile și legatele de bunuri mobile a căror valoare de piață este mai mare de 500.000 lei;

c) dispoziția conducătorului instituției administrației publice locale, pentru donațiile și legatele de bunuri mobile a căror valoare de piață este mai mică sau egală cu 500.000 lei.

Art.17. Creșterea sau diminuarea patrimoniului va fi temeinic justificată pentru fiecare caz, în note explicative anexate la inventar.

Art.18. Consiliul local hotărăște la cumpărarea de bunuri, în funcție de alocația bugetară și în condițiile legii.

Art.19. Vânzarea, concesiunea și închirierea se fac prin licitație publică, potrivit prevederilor legale.

Art.20. Hotărârile pe care consiliul local le ia cu privire dobândirea sau înstrăinarea dreptului de proprietate în cazul bunurilor imobile se adoptă de consiliul local cu majoritatea calificată definită la art. 5 lit. dd), de două treimi din numărul consilierilor locali în funcție, din Codul administrativ.

Art.21.(1) Fiecare persoană fizică sau juridică este obligată să-și declare și să probeze proprietățile pe care le deține pe raza comunei Sântandrei pentru a fi înregistrate în evidențele fiscale și agricole ale primăriei. Orice modificare survenită cu privire la regimul juridic al proprietăților va fi, de asemenea, adusă la cunoștință și probată cu acte compartimentelor de specialitate ale administrației publice locale pentru a fi operate corespunzător. Proprietățile deținute în alte unități administrativ teritoriale se declară la primăriile respective, asupra acestora fiind informată și primăria locală.

(2) În comuna Sântandrei proprietatea privată dobândită licit este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Caracterul licit al dobândirii dreptului de proprietate asupra terenurilor și altor imobile în condițiile aplicării eronate a legilor proprietății poate fi constatat numai de către instanța de judecată sau, după caz, de către autoritatea care a emis actul de proprietate în cauză.

X. PARTIDELE POLITICE

Art.22. (1) Comunitatea locală este organizată pe principiul constituțional al pluralismului, care reprezintă condiția de bază și garanția economiei de piață, a democrației sociale și politice, a libertății membrilor săi.

(2) Organizațiile locale ale partidelor politice își desfășoară activitatea în conformitate cu legislația în vigoare contribuind la definirea și exprimarea voinței politice a cetățenilor și la împlinirea aspirațiilor și idealurilor acestora, cu respectarea suveranității naționale, a integrității teritoriale, a ordinii de drept, a principiilor democrației și ale autonomiei locale.

(3) Partidele politice care își desfășoară activitatea în comuna Sântandrei:

- Partidul Național Liberal (P.N.L.)

- Partidul Social Democrat (P.S.D.)

- Fondul Democrat al Germanilor din România (F.D.G.R.)

- Uniunea Salvați România (USR), precum și alte partide cu o reprezentare mai mică.

(4) Numărul membrilor fiecărui consiliu local se stabilește prin ordin al prefectului, în funcție de numărul locuitorilor comunei, conform populației raportate, în funcție de domiciliu, de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului în care se organizează alegerile, conform prevederilor art. 112 din O.U.G. nr. 57/2019.

(5) Consiliul local al comunei Sântandrei este format din 15 consilieri, cu următoarea apartenență politică: 13 consilieri PNL, 3 consilieri PSD.

(6) Data constituirii Consiliului Local Sântandrei: 27 iunie 2016.

XI. COOPERAREA SAU ASOCIEREA

Art.23.(1) Consiliul local hotărăște, în condițiile legii, cooperarea sau asocierea cu persoane juridice române sau străine, cu organizații neguvernamentale și cu alți parteneri sociali, în vederea finanțării și realizării în comun a unor acțiuni, lucrări, servicii sau proiecte de interes public local.

(2) De asemenea, hotărăște înfrățirea comunei cu unități administrativ-teritoriale similare, din alte țări, cooperarea sau asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale din țară sau din străinătate, precum și aderarea la asociații naționale și internaționale ale autorităților administrației publice locale, în vederea promovării unor interese comune.

(3) Comuna Sântandrei este membru a:

- Asociației Comunelor din România;
- Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Reosal;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECOLECT GRUP;
- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară PROGRES;
- Grupului de Acțiune Locală GAL;
- Asociația “ClusTherm Transylvania”.

(4) Comuna Sântandrei face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest a României.

XII. MODALITATEA DE ATRIBUIRE ȘI SCHIMBARE A DENUMIRILOR DE STRĂZI, PIEȚE ȘI DE OBIECTIVE DE INTERES PUBLIC LOCAL

Art.24. (1) - Atribuirea sau schimbarea de denumiri se face de către consiliile locale, prin hotărâre, pentru parcuri, piețe, oboare, cartiere, străzi, stații ale mijloacelor de transport în comun, precum și pentru obiective și instituții de interes local aflate în subordinea lor.

(2) Proiectele de hotărâri ale consiliului local, având ca obiect atribuirea ca denumire a unor nume de personalități ori evenimente istorice, politice, culturale sau de orice altă natură, ori schimbarea unor astfel de denumiri, vor putea fi adoptate numai după ce au fost analizate și avizate de comisia de atribuire de denumiri județeană.

(3) Hotărârile consiliului local adoptate fără solicitarea avizului comisiei de atribuire de denumiri, sunt nule de drept (conform O.G. nr. 63 din 29 august 2002 privind atribuirea sau schimbarea de denumiri).

XIII. CONSULTAREA CETĂȚENILOR

Art.25. (1) Locuitorii comunei Sântandrei sunt consultați, în condițiile legii, asupra problemelor de interes deosebit, prin referendum.

(2) Referendumul local se organizează și se desfășoară potrivit prevederilor Legii nr. 3/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Proiectele de lege sau propunerile legislative privind modificarea limitelor teritoriale ale comunei se înaintează Parlamentului spre adoptare, numai după consultarea prealabilă a cetățenilor prin referendum. În acest caz organizarea referendumului este obligatorie. Problemele supuse referendumului local se stabilesc de consiliile locale, la propunerea primarului sau a unei treimi din numărul consilierilor locali.

Art.26. (1) Cetățenii pot fi consultați și prin adunări cetățenești, organizate.

(2) Convocarea și organizarea acestora se face de către primar, la inițiativa acestuia, ori a unei treimi din numărul consilierilor în funcție.

(3) Convocarea adunării se face prin aducerea la cunoștința publică a scopului, datei și a locului unde urmează să se desfășoare aceasta.

(4) Adunarea cetățenească este valabil constituită în prezenta majorității cetățenilor cu drept de vot și adoptă propuneri cu majoritatea celor prezenți.

(5) Propunerile se consemnează într-un proces-verbal și se înaintează primarului, care le supune dezbaterii consiliului local în prima ședință, în vederea stabilirii modalităților concrete de realizare și de finanțare, dacă este cazul.

(6) Soluția adoptată de consiliul local se aduce la cunoștința publică prin grija secretarului general al unității administrativ-teritoriale.

Art.27. (1) Prin dispoziția primarului se stabilește responsabilul primăriei, pentru relația cu societatea civilă și atribuțiile acestuia conform Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

(2) Consiliul local și primăria comunei Sântandrei au obligația de a informa și de a supune dezbaterii publice proiectele de acte normative, de a permite accesul la luarea deciziilor administrative și la minutele ședințelor publice.

XIV.ACORDAREA DE TITLURI ȘI CERTIFICATE

Art.28. (1) Se poate acorda titlul de cetățean de onoare unor persoane fizice române sau străine, cu merite deosebite pe plan economic, politic, social, cultural sau altor persoane importante reprezentative pentru comuna Sântandrei.

(2) Titlul de cetățean de onoare se poate pierde sau retrage în cazul în care persoanele cărora le-a fost conferit desfășoară activități contrare intereselor comunei.

(3) Drepturile cetățenilor de onoare sunt acelea de a purta medalia de cetățean de onoare al comunei Sântandrei la festivități locale (organizate de administrația publică locală), la care posesorul este invitat și face act de prezență și de a susține o alocuțiune scrisă sau verbală cu acordul organizatorilor manifestării, în situația în care manifestările fac referire la comuna Sântandrei.

XV. ÎNSEMNELE SPECIFICE ALE LOCALITĂȚII ȘI MODALITĂȚILE DE UTILIZARE ALE ACESTORA

Art.29. Pe teritoriul comunei Sântandrei se folosesc, în condițiile legii, următoarele simboluri:

- naționale:

- Drapelul României (tricolor)
- Ziua Națională a României – 1 Decembrie
- Imnul Național al României – „Deșteaptă-te române”
- Stema țării – stabilită prin lege organică

- europene:

- Drapelul Uniunii Europene
- Stema Uniunii Europene
- Imnul Uniunii Europene
- Ziua Uniunii Europene

- locale:

- Ziua Comunei Sântandrei
- Kirchweih – Ziua localității Palota.

XVI. DISPOZITII FINALE

Art.30. Nerespectarea prevederilor prezentului statut, atrage după sine aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare.

Art.31. Prezentul statut poate fi modificat, completat sau revocat prin hotărâri ale consiliului local.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
CONSILIER
Dorin Dumitru MĂRCUȘ

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR GENERAL
Dorina ILEA